

Vragen en korte mededelingen

Populatie-onderzoek van de Draaihals (*Jynx torquilla*) in Nederland. In overleg met het Rijks Instituut voor Veldbiologisch Onderzoek ten behoeve van het Natuurbehoud (RIVON) ligt het in mijn bedoeling om een overzicht samen te stellen van het voorkomen van de Draaihals (*Jynx torquilla*) in Nederland in de ruimste zin van het woord.

Het gaat hierbij niet in de eerste plaats om biologische waarnemingen en gegevens (alhoewel die ook welkom zijn!), maar wel om het aantal met zekerheid vastgestelde broedgevallen (indien mogelijk met het aantal eieren, aantal uitgekomen eieren en aantal uitgevlogen jongen). Verder zijn ook welkom: gegevens over de plaats van de broedgevallen (natuurlijke holen of nestkasten, enz) en het biotoop.

Mocht men geen broedgeval hebben kunnen ontdekken, doch de vogels wel hebben gezien (alhoewel ze een behoorlijke schutkleur hebben) of gehoord (het geuid is wel kenmerkend), dan wordt ook hiervan graag een opgave (met aantal, plaats en datum) ontvangen.

Ook trekwaarnemingen zijn van belang, alsmede eventueel gevangen en geringde exemplaren.

In mijn waarnemingsgebied bij Ede heb ik nu van 1958 t/m 1964, dus in zeven achtereenvolgende jaren 103 Draaihalzen geringd (82 pulli en 21 adulte vogels), d.i. ruim 60 % van het totaal aantal geringde Draaihalzen in Nederland in die jaren. Alhoewel de Draaihalzen vrij plaatstrouw zijn (ik ving een volgroeide vogel drie jaren aaneen op dezelfde plaats), werd desniettemin een exemplaar dat in 1963 bij Ede had gebroed, het volgend jaar broedende aangetroffen op een afstand van ± 425 km van de ringplaats: bij Lüneburg in Duitsland. Dit was tevens de eerste in Nederland geringde Draaihals, die uit het buitenland werd teruggemeld.

Indien mogelijk gaan we het overzicht van het populatieonderzoek in Nederland vergelijken met dat van Duitsland. In Engeland is van het jaar 1964 slechts één broedgeval van de Draaihals bekend, en wel ten zuiden van Londen.

Graag willen we dan ook alle vogelaars in Nederland opwekken zoveel mogelijk waarnemingen en gegevens te willen verzamelen en op te zenden

aan onderstaand adres, opdat het overzicht, dat dan t.z.t. zal worden gepubliceerd, zo volledig en nauwkeurig mogelijk kan worden samengesteld.

't Zou wel eens kunnen zijn, dat de Draaihals, die naar men meent als broedvogel in Nederland vrij zeldzaam is, toch nog meer voorkomt dan opervlakkig wordt aangenomen.

Balilaan 5, Ede,
tel. 08380-8875.

H. STEL.

Verzoek om medewerking smeewortelonderzoek.

Bij het afbakenen van soorten maakt men tegenwoordig in de plantensystematiek dikwijls met succes gebruik van de resultaten van kweekproeven, kruisingexperimenten en van cytologisch onderzoek (vaststellen van het aantal chromosomen, hun vorm en grootte). Bij de soort *Symphytum officinale* L. (Smeewortel) werden tot op heden in Nederland de volgende chromosomen-aantallen gevonden: $2n=24$, $2n=40$, $2n=42(43)$, $2n=48$. Over de verspreiding van deze rassen in Nederland is tot nu toe nog slechts weinig bekend. De onderlinge kruisbaarheid, de voorkeur voor een bepaald milieu en de uitwendige verschillen van deze rassen dienen nog nader te worden onderzocht. Ondanks verschillende steekproeven lukte het tot op heden slechts op één plaats in Nederland planten aan te treffen met 24 chromosomen, en wel in een griend te IJsselstein. In deze griend komen tevens voor o.a.: *Scutellaria galericulata* (Glidkruid), *Scrophularia neesii* (Gevleugeld helmkruid), *Alliaria petiolata* (Look zonder look), *Glyceria maxima* (Liesgras).

Ondergetekende stelt het op hoge prijs levend materiaal (of zaden) te ontvangen van *Symphytum officinale*, bij voorkeur verzameld in grienden. De planten behoeven niet in hun geheel te worden uitgegraven. Een stuk wortel van ca. 10 cm lengte met daarop een stengelvegetatiepunt is voldoende. De planten kunnen in plastic worden verpakt en opgestuurd naar:

Dr. Th. W. J. GADELLA,
Lange Nieuwstraat 106, Utrecht.

De onkosten zullen gaarne worden vergoed.

Ooievaars eten ? Nu men zich zorgen maakt over de achteruitgang van de ooievaarsstand, is het merkwaardig, te lezen wat een schrijver in 1887 meedeelde, toen hij de lotgevallen van een compagnie Hollandse soldaten in de napoleontische legers te Kuntzendorf in Duitsland uit het jaar 1813 beschreef.

In een noot zegt hij:

„Zij hadden eenen ooievaar gevangen en geplukt, en bij gebrek aan vleesch hiervan soep gekookt, die veel had van alikruik-water. Het beest zelf, was niet eetbaar te krijgen, en die er de tanden in sloegen, trokken met alle geweld, om er een stuk van binnen te houden, dat door deszelfs taaiheid niet mogelijk was; zodat, als het uit hunne trekkende hand gleed, het tegen hun aangezicht insprong. Men doet wel, die dieren te laten leven.” Culinaire bedreigingen zijn er dus blijkbaar niet.

Dr. Che. H. ANDREAS.

De Katwijkse Maanvis.

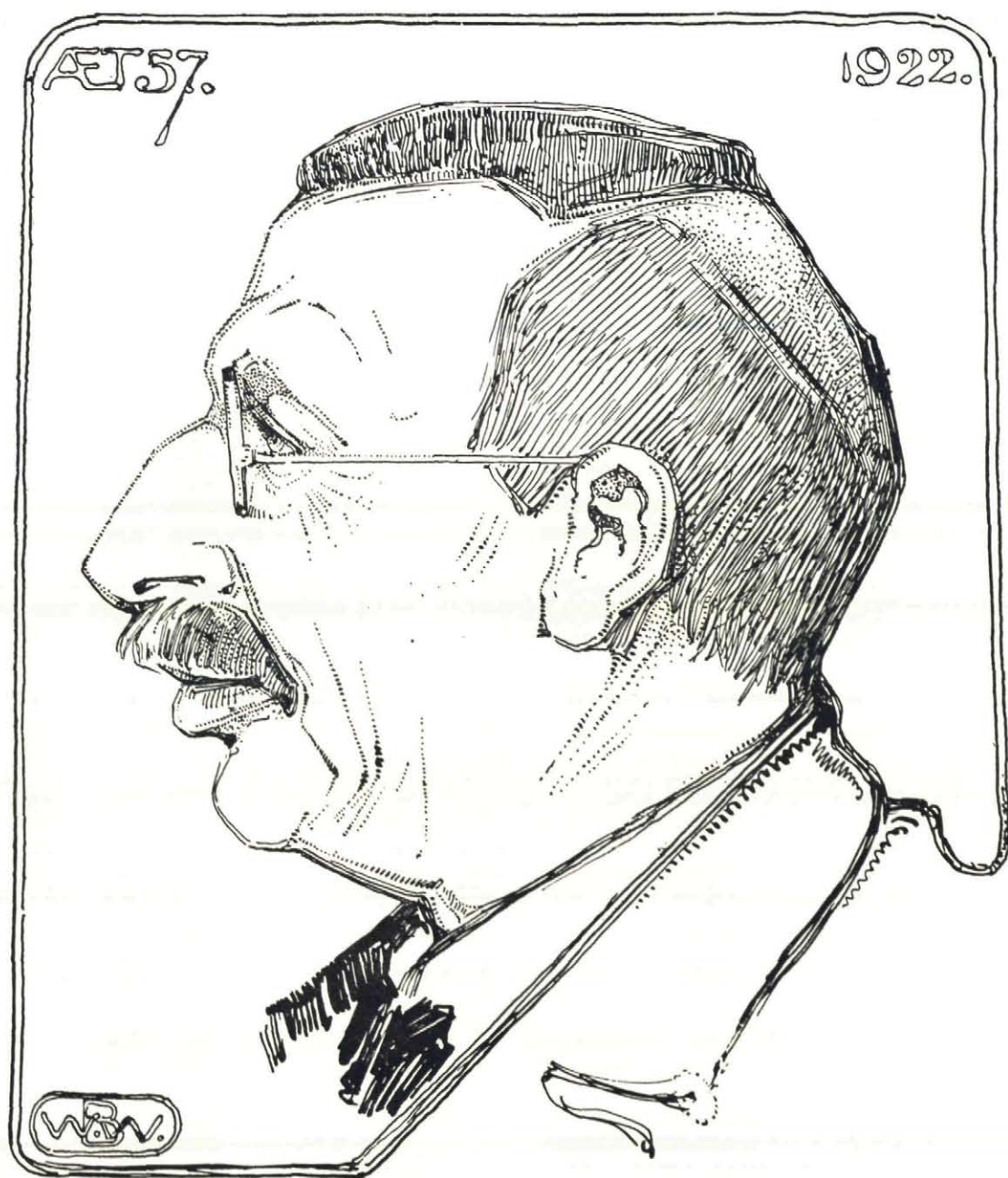
De beschrijving, die de heer P. van der Veur in D.L.N., 68 p. 96 geeft van een aangespoelde vis, klopt volkomen met die van de Maanvis. Het is het 58e exempl. dat aan onze kust is gevonden sedert de eerste melding in 1836. Over de absolute ouderdom van de vis valt niets te zeggen, maar een jong exemplaar is het wel. Dat nu uiteindelijk op het traject Hoek van Holland - Den Helder de meeste Maanvissen zijn gevonden (30) ligt m.i. aan het feit dat hier de meeste wandelaars, ook op de winterdag, zich bevinden. Het kan met die Deltadammen voor de wat zuidelijker gebieden m.i. niet anders of ook daar stijgt op de duur het aantal waarnemingen.

Aan een voorkeur voor een bepaald traject langs onze kust van de Maanvis geloof ik niet, het is veeleer de voorkeur van de mens voor dit traject van de kust waardoor men ze aldaar „meer tegen het lijf loopt”.

Drs. C. J. VERHEY.

*Ter gelegenheid van de honderdste geboortedag
van Jac. P. Thijsse op 25 juli 1965*

Dr. Jac. P. Thijssen, getekend door B. W. Wierink, die ook het ex-libris van Thijssen heeft ontworpen.